

1980/81:105

Fredagen den 27 mars

Kl. 09.00

1 § Justerades protokollet för den 19 innevarande månad.

2 § Svar på fråga 1980/81:320 om regeringsåtgärder med anledning av vissa uttalanden av statssekreterare

Anf. 1 Statsministern THORBJÖRN FÄLLDIN:

Herr talman! Olof Palme har frågat mig om regeringen ämnar vidta några åtgärder med anledning av de uttalanden som gjorts av statssekreteraren i utbildningsdepartementet i anslutning till Birgitta Ulvhammars tjänstledighet från uppdraget att vara generaldirektör i skolöverstyrelsen.

Jag vill till att börja med konstatera att de förordnanden som utfärdas för generaldirektörer i regel löper på sex år. Bara om generaldirektören själv begär det, kan regeringen avbryta förordnandet. Frågor om tjänstledighet från en generaldirektörstjänst är inte heller något som kan dikteras av regeringen.

Vad gäller Birgitta Ulvhammars tjänstledighet får jag hänvisa till ett uttalande för pressen av statsrådet Britt Mogård. Hon har i detta uttalande gett uttryck åt regeringens uppfattning och bekräftat att en överenskommelse träffats mellan henne och generaldirektör Ulvhammar. Överenskommelsen omfattar ett uppdrag som särskild sakkunnig i utbildningsdepartementet i frågor som rör invandrarbarns utbildning. Britt Mogård underströk samtidigt att Birgitta Ulvhammar ambitiöst och lojalt fullgjort sina uppgifter som chef för skolöverstyrelsen. Någon annan uppfattning har aldrig kommit till uttryck från regeringens sida.

Anf. 2 OLOF PALME (s):

Herr talman! Jag tackar statsministern för svaret, även om det inte precis var rakt.

Jag vill till att börja med klargöra att jag självfallet inte ifrågasätter regeringens rätt att i samråd med vederbörande omplacera verksamhet på andra arbetsuppgifter under löpande förordnandeperiod. Men när statssek-

Fredagen den
27 mars 1981

Om regeringsåtgärder med anledning av vissa uttalanden av statssekreterare

reteraren uttalar att Birgitta Ulvhammar aldrig återkommer i tjänst, dvs. att hon aldrig skall återkomma till det verk på vilket Birgitta Ulvhammar var förordnad för sex år, är det faktiskt i strid med de rättigheter som ämbetsmän har i detta land. Av statsministerns svar framgår också att han inser att en tjänstledighet inte kan dikteras av regeringen.

Det andra uttalandet av statssekreteraren innebar ett förklenande omdöme om Birgitta Ulvhammars kompetens, som enligt min uppfattning aldrig hade gjorts om det hade varit fråga om en manlig generaldirektör.

Det är utomordentligt tveksamt om en statssekreterare skall uttala sig om en verkschefs kompetens och uppgifter. Om ett statsråd skulle göra det, gör vederbörande det i alla fall under politiskt ansvar. Men så sker inte i detta fall. Statsministern säger att något annat än positiva omdömen inte har kommit till uttryck från regeringens sida. Det är ett indirekt sätt att desavouera denna statssekreterare.

En borgerlig tidning skrev häromdagen på ledarplats:

”Ytterligare några dagar har gått – och episoden med statssekreteraren tycks vara överstånden utan att lämna synliga spår efter sig. Så borde inte ha skett. Hade händelsen inträffat för låt oss säga tjugo år sedan, så skulle den skyldige statssekreteraren ha fått lämna sitt jobb utan mycken tövan.”

Jag kräver inte att statssekreteraren skall lämna sitt jobb. Ni får utse vilka politiska förtroendemän ni vill i den innersta regeringskretsen. Men min fråga var: Har någon åtgärd vidtagits? Det finns ingen åtgärd redovisad i svaret, men faktum är att regeringen har vidtagit en åtgärd.

Några dagar efter denna händelse gick utbildningsdepartementet ut med en presskommuniké, där det står att statssekreterare Arfwedson skall vara ordförande i den organisationskommitté som skall förbereda översynen av skolöverstyrelsens organisation. Han belönas alltså för en omdömeslöshet genom att göras till chef för en kommitté som skall utreda organisationen för det verk vars chef han just har, mer eller mindre, missfirmat.

Jag vill fråga statsministern: Tänker ni verkligen fullfölja detta och utnämna denne statssekreterare till ordförande i organisationskommittén för SÖ?

Anf. 3 Statsministern THORBJÖRN FÄLLDIN:

Herr talman! Det är riktigt, som Olof Palme säger, att statssekreterare Arfwedson gjorde uttalanden som strider mot regeringens uppfattning. Det bekräftas också av Britt Mogårds uttalande. Hon säger i detta uttalande att hon beklagar att Birgitta Ulvhammars kompetens ifrågasattes. Jag har instämt i Britt Mogårds uttalande och beklagar att statssekreterarens uttalande gjordes.

Detta var det andra ledet av de påpekanden som Olof Palme gjorde här. I det första ledet är vi uppenbarligen helt ense, och där kan det inte heller råda något tvivel. Vi har hela tiden haft den insikten att förordnandet gäller för sex år, och det är generaldirektören själv som kan avbryta förordnandet. Och tjänstledighet förutsätter samförstånd.

På Olof Palmes direkta fråga om åtgärder vill jag svara att den här frågan

har gett mig tillfälle att än en gång klargöra *regeringens* uppfattning, och det är för mig det viktigaste. Genom att jag har fått tillfälle att återropa Britt Mogårds uttalande och än en gång understryka att det är regeringens uppfattning, kan det inte föreligga några som helst missförstånd om regeringens uppfattning i denna fråga. Åtgärder därutöver är av mera intern karaktär, och jag menar att man inte skall diskutera det här i kammaren.

Anf. 4 OLOF PALME (s):

Herr talman! Här hade en statssekreterare dels förklarat att Birgitta Ulvhammar icke var kompetent för sitt arbete, dels förklarat att hon aldrig skulle återkomma i tjänst. Om detta sade regeringen ingenting förrän jag gick ut med min fråga. Och det är i och för sig bra att ni nu direkt säger att statssekreteraren inte har rätt att uttala sig om tjänstledighet och att han har fel i fråga om kompetensen. Det är i och för sig ett minimikrav.

Sedan säger Thorbjörn Fälldin att han inte tänker redovisa några interna åtgärder. Men det struntar jag i. I vad mån ni skäller ut varandra internt inom familjen, så att säga, har jag inte med att göra.

Men jag frågade om åtgärder. Och den enda åtgärd som regeringen har vidtagit har karaktären av en klar belöning. Dagen efter det att jag ställde min fråga går utbildningsdepartementet ut med en presskommuniké, där man förklarar att just denne statssekreterare skall vara ordförande i en organisationskommitté för SÖ – för det verk vars chef han enligt min mening nästintill har missfirmat, där just personalen och de fackliga organisationerna kraftigt har reagerat mot denna politiska omdömeslöshet. Just denna, om jag får säga så, bock skall sättas till trädgårdsmästare i skolöverstyrelsen! Det här är ingen intern fråga, eftersom ni har gått ut i pressen och meddelat att er avsikt är att utnämna honom till detta jobb.

Jag vill fråga: Kan det vara riktigt att efter det som har inträffat utnämna denna statssekreterare till det känsliga jobbet på skolöverstyrelsen? På vår tid – som den borgerliga tidningen skrev – hade en statssekreterare knappast kunnat vara kvar i jobbet under sådana förhållanden. De kraven ställer jag inte på er, men minimikravet är att utnämningen av statssekreteraren till ordförande i organisationskommittén för skolöverstyrelsen icke skall fullföljas.

Jag frågar igen: Tänker ni fullfölja utnämningen eller inte?

3 § Svar på interpellation 1980/81:105 om förbättrat miljöskydd

Anf. 5 Jordbruksministern ANDERS DAHLGREN, som före sammanträdet låtit till kammarens ledamöter utdela svaret i stencilerad form, föredrog nu en kort sammanfattning därav. Det inom kammaren utdelade svaret var av följande lydelse:

Herr talman! Kurt Ove Johansson har frågat mig om jag, mot bakgrund av vad som förekommit vid ett företag i Hököpinge söder om Malmö i samband med hantering av miljöfarligt avfall, anser att de ändringar i miljöskyddsla-

Fredagen den
27 mars 1981

*Om förbättrat
miljöskydd*

gen som föreslagits i proposition 1980/81:92 är tillräckligt långtgående för att man skall kunna komma till rätta med företags giftutsläpp. Kurt Ove Johansson har vidare frågat mig om jag kommer att vidtaga några särskilda åtgärder med utgångspunkt från vad som hänt i Hököpinge. Slutligen har Kurt Ove Johansson frågat mig om jag är beredd medverka till att de myndigheter som utövar tillsyn över lagarna för den inre och yttre miljön får ökade resurser.

Mot bakgrund av de erfarenheter som vunnits vid miljöskyddslagens tillämpning och av den skärpning av samhällets syn på miljöskyddsfrågor som har ägt rum sedan lagens tillkomst har regeringen nyligen lagt fram förslag om ändringar i lagens system för förprovning, tillsyn och påföljder.

Den förprovning som i dag sker innan en miljöstörande verksamhet får påbörjas utvidgas och skärps. Miljöskyddsprovningen skall föregås av att berörda myndigheter och allmänheten ges möjligheter till information och samråd för att i ett tidigt skede kunna påverka planerna på etablering av miljöstörande anläggningar. Krav ställs på att den tillståndssökande skall presentera en beskrivning av miljöeffekterna av den planerade verksamheten och lämna förslag till skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått. I en sådan miljöeffektbeskrivning är det av särskild vikt att avfallsfrågorna blir noggrant belysta.

För att man skall kunna tillse att villkor som uppställts för en förprovad verksamhet följs samt övervaka miljöfarlig verksamhet som inte varit föremål för förprovning enligt miljöskyddslagen krävs en väl fungerande tillsyn. Jag är övertygad om att tillsynsmyndigheterna gör ett bra arbete med hänsyn till befintliga resurser. Klart är emellertid att tillsynen måste effektiviseras och tillföras ytterligare resurser. Därför föreslås i propositionen om ändring i miljöskyddslagen att hälsovårdsnämnderna ges möjlighet att ta ansvar för tillsynen av miljöskyddslagen. Hälsovårdsnämnderna får därmed jämfört med nuläget vidgade befogenheter att ingripa mot miljöfarlig verksamhet. Detta bör kunna bidra till både en effektivare tillsyn och ett bättre utnyttjande av de samlade resurserna hos statliga och kommunala organ.

I budgetpropositionen avseende budgetåret 1981/82 intar tillsynsarbetet på miljöskyddslagens område en prioriterad ställning. Sålunda föreslås att länsstyrelsernas naturvårdsenheter tillförs 15 nya tjänster för miljöskyddsarbetet. Vidare kommer genom den föreslagna avvecklingen av länsläkarorganisationen 26 länshälsovårds konsulenter att fr. o. m. den 1 juli 1981 inordnas i naturvårdsenheterna, vilket är ägnat att ytterligare stärka länsstyrelsernas insatser på miljöskyddsområdet.

På central nivå tillförs statens naturvårdsverk medel dels för ytterligare direkta insatser på tillsynsområdet, dels för fortsatt utbyggnad av det ADB-system för information från tillsynsverksamheten som nu finns hos vissa länsstyrelser som stöd i tillsynsverksamheten.

Samhällets syn på överträdelse av miljöskyddslagens regler har skärpts under de år lagen varit i kraft. Det är av flera skäl angeläget att åtgärder vidtas mot miljöbrottsligheten. Regeringen har i en särskild proposition

1980/81:108 om ändringar i brottsbalken (miljöbrott) föreslagit att straffbestämmelser för miljöbrott införs i brottsbalken. Straffansvar för miljöbrott kan sålunda inträda när någon uppsåtligt förorenar mark, vatten eller luft på ett sätt som medför eller kan medföra sådana hälsorisker för människor eller sådana skador på djur eller växter som inte är av ringa betydelse eller också annan betydande olägenhet i miljön. Vidare omfattar straffansvaret fall när någon förvarar avfall eller annat ämne på sätt som kan medföra hälsorisker eller skador. Straffet är böter eller fängelse i högst två år. För grova fall av miljöbrott finns en särskild straffskala som omfattar fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Preskriptionstiden är för grova miljöbrott tio år.

Vidare har regeringen i propositionen om ändring i miljöskyddslagen föreslagit att straffmaximum vid överträdelse av lagen höjs från ett till två års fängelse. Preskriptionstiden förlängs därmed från två till fem år. I syfte att eliminera den ekonomiska vinningen av brott mot miljöskyddslagens regler föreslås att en miljöskyddsavgift skall tas ut. Genom avgiften skall vinsten av en överträdelse av miljöskyddslagen dras in, varvid frestelsen att bryta mot lagen av ekonomiska motiv motverkas. Avgiften kan påföras även aktiebolag och andra juridiska personer.

Miljöskyddsutredningen, vars utredningsarbete ligger till grund för de ändringar av miljöskyddslagen som jag här har redovisat, kommer i sitt fortsatta arbete att bl. a. ägna sig åt de mycket viktiga frågorna om åtgärder för att återställa miljö som skadats genom miljöfarlig verksamhet.

En väsentlig fråga i förevarande sammanhang är resurserna för att omhänderta miljöfarligt avfall. Det kommunala renhållningsmonopolet i fråga om miljöfarligt avfall byggs successivt ut. Det är därvid väsentligt att det sålunda insamlade avfallet kan behandlas på ett ur miljösynpunkt betryggande sätt. Resurser härför skapas när nu SAKAB skall uppföra en central behandlingsanläggning för miljöfarligt avfall i Kumla.

Med hänsyn till vad jag ovan anført vill jag som svar på Kurt Ove Johanssons första fråga därför säga att miljöskyddslagen, med de ändringar jag ovan redogjort för, bör utgöra ett effektivt medel i det fortsatta miljöskyddsarbetet.

Vad gäller Kurt Ove Johanssons fråga om jag kommer att vidta några särskilda åtgärder med utgångspunkt från vad som hänt i Hököpinge vill jag säga följande.

Länsstyrelsen har med stöd av miljöskyddslagen stoppat verksamheten vid det aktuella företaget och undersöker f. n. vilka verkningar den aktuella verksamheten haft på miljön. Det ankommer därefter i första hand på tillsynsmyndigheterna, länsstyrelsen och naturvårdsverket att bedöma vilka åtgärder som bör vidtas. Det är samtidigt angeläget att se vilka allmänna erfarenheter för miljöskyddsarbetet som det kan finnas anledning att tillgodogöra sig från det aktuella ärendet. Jag vill dock erinra om att miljöskyddsutredningen arbetar bl. a. med frågan om åtgärder för att återställa skadad miljö. Det kan därför enligt min mening vara lämpligt att frågan tas upp inom miljöskyddsutredningen.

Som svar på Kurt Ove Johanssons fråga om ökade resurser till tillsynsmyndigheterna vill jag vad gäller den yttre miljön hänvisa till vad jag här tidigare sagt. Genom de av regeringen framlagda förslagen kommer en förstärkning av tillsynsresurserna att ske. För att underlätta bl. a. kommunernas framtida arbete med tillsynen är det, som jag har anfört i propositionen om ändringar i miljöskyddslagen, angeläget att kostnaderna i ökad utsträckning täcks genom avgifter. Naturvårdsverket bedriver f. n. på regeringens uppdrag ett utredningsarbete om prövnings- och tillsynsavgifter för miljöskyddsområdet. En första rapport i frågan har redovisats. Jag avser inom kort föreslå regeringen att uppdra åt verket att fullfölja utredningsarbetet och lägga fram förslag om avgifter som här avses.

När det gäller den inre miljön vill jag erinra om att arbetarskyddsverket under det senaste decenniet tillförts kraftigt ökade resurser. Verket har i själva verket fördubblats under denna tid. Den nya ekonomiska situationen gör det emellertid inte längre möjligt att fortsätta satsningen på arbetarskyddet genom att tillföra verket ytterligare personal. Däremot tillförs alltså betydande resurser för att öka effektiviteten inte minst hos yrkesinspektionen. Ett exempel på en sådan åtgärd är det datorbaserade samordnade arbetsställeregistret (SARA), som bl. a. skall göra det möjligt för yrkesinspektionen att på ett tidigt stadium få kunskap om nya arbetsställen.

Jag vill slutligen kort beröra den fråga om deklaration av miljöfarligt avfall som Kurt Ove Johansson tar upp i interpellationen. Enligt förordningen (1975:346) om miljöfarligt avfall är den som yrkesmässigt utövar verksamhet där miljöfarligt avfall uppkommer skyldig att årligen lämna uppgift om avfallens art, sammansättning, mängd och hantering. Deklarationen har inhämtats för avfall som uppkommit åren 1976, 1978 och 1980.

Naturvårdsverket har nu föreslagit att uppgiftsskyldigheten inte skall gälla för åren 1981 och 1982. Verket anser att resultatet och erfarenheterna av deklarationen 1980, som är mycket omfattande, bör tas till vara innan en ny deklaraionsomgång genomförs. Jag vill för egen del säga att det är angeläget att en ordentlig kontroll av det miljöfarliga avfallet finns. Deklarationerna spelar här en betydelsefull roll. Jag menar dock, liksom naturvårdsverket, att för att deklarationerna skall fylla den avsedda funktionen och motivera det stora arbete som läggs ner hos myndigheter och kommuner och på de enskilda arbetsställena måste noggrann utvärdering ske av 1980 års deklaraionsomgång innan en ny deklaraionsomgång genomförs.

Anf. 6 KURT OVE JOHANSSON (s):

Herr talman! Jag ber att få tacka jordbruksministern för svaren på mina frågor.

Jordbruksministern har i sitt skriftliga svar utförligt och föredömligt redovisat sin syn på frågan om ett bättre miljöskydd. Den redovisningen har varit värdefull och visar att vi är överens i vissa avseenden. Detta bör betonas, eftersom jag i fortsättningen huvudsakligen tar upp problem där vi tydligt har olika uppfattningar.

I interpellationen har jag anklagat regeringen och jordbruksministern för

passivitet i miljöskyddsfrågor. Det finns ingenting i jordbruksministerns svar som föranleder mig att mildra denna anklagelse. Regeringsskiftet 1976 medförde tyvärr att det arbete som pågick inom miljöområdet nära nog avstannade. Den passivitet när det gäller miljöområdet som regeringarna efter 1976 visat är anmärkningsvärd. Propositionerna 108 och 92, som nu ligger på riksdagens bord, förändrar ingenting i detta avseende.

Eftersom jordbruksministern kommer att sitta kvar på sin post ytterligare en tid, vill jag ge honom några råd för den närmaste framtiden.

För det första: Bryt passiviteten, den är kostsam för samhället. Försök att fullfölja och utveckla de initiativ på miljöpolitikens område som socialdemokraterna dragit upp riktlinjerna för.

För det andra: Överlämna inte ansvaret och utvecklingen av den inre och yttre miljön till kortsiktiga ekonomiska intressen.

För det tredje: Ge samhället ökade medel och möjligheter till utveckling, så att viktiga miljövärden kan säkerställas för framtiden.

För några år sedan chockades hela landet av miljöskandalen i Teckomatorp, och det var lätt att förstå. Det var närmast ofattbart att ett företag så hänsynslöst kunde åsidosätta samhällets miljökrav och hota ett helt samhälles välbefinnande och hälsa. Det fanns de som trodde att det som inträffat i Teckomatorp var en engångsförteelse. En lång rad miljöarbetare och experter varnade dock för att vad som kommit i dagen endast var toppen på ett isberg. Man befarade att det runt om i landet gjorts liknande brott mot miljön som i Teckomatorp. Allmänheten krävde därför bättre kontroll och effektivare miljölagstiftning, för att man skulle kunna komma till rätta med problemen.

Av allt att döma har ett nytt omfattande miljöbrott avslöjats. Ett företag, strax söder om Malmö, misstänks ha hanterat gifter på ett minst sagt skandalartat sätt. Stora mängder vatten med giftig kromhalt antas ha släppts ut i marken. Enligt tidningsuppgifter har man funnit tunnor med det mycket farliga giftet cyanid av en sådan omfattning att det skulle räcka att döda 40 000 människor. Uppgifter tyder på att ägaren till företaget köpt och lagrat cyanid sedan många år tillbaka utan tillstånd.

Länsstyrelsen i Malmöhus län har med stöd av nu gällande lag stoppat verksamheten vid företaget i Hököpinge. Företaget har överklagat länsstyrelsens beslut till regeringen. Det vore därför intressant att få veta jordbruksministerns uppfattning i frågan. Delar statsrådet min mening att länsstyrelsens beslut skall ligga fast?

Man kan med fog fråga sig hur många giftskandaler det behövs för att de som har det yttersta ansvaret skall vakna till insikt om att det behövs kraftfulla åtgärder för att värna vår miljö. Egentligen borde det ha räckt med BT Kemi-skandalen för att få "tummarna loss". Förhållandena vid företaget i Teckomatorp visade klart och tydligt att samhället måste styra hanteringen av miljöfarligt avfall. I sitt svar anför jordbruksministern att de förslag till lag som lagts på riksdagens bord "bör utgöra ett effektivt medel i det fortsatta miljöskyddsarbetet".

Vore jag i jordbruksministerns kläder, skulle jag nog uttrycka mig

betydligt försiktigare. Vad som är effektivt eller inte beror naturligtvis ytterst på vilken vikt man lägger i orden. Ordet effektivitet har för mig ett starkare innehåll än det tydligen har för jordbruksministern. Enligt min mening är regeringens förslag i flera avseenden svaga och till intet förpliktigande. Det finns förslag i propositionerna som leder till förbättringar, det medgav jag redan inledningsvis. Ett exempel härpå är att tiden för åtalspreskription vid grova miljöbrott blir tio år. För miljöbrott i övrigt föreslås i proposition 108 en åtalspreskriptionstid på fem år. På denna sistnämnda punkt är jag dock kritisk. Det borde också här, enligt min mening, ha varit tio år.

När det gäller de nya lagarnas tillämplighet borde nog regeringens ledamöter ha varit litet mera lyhörda för de remissvar som lämnats av länsåklagarmyndigheten i Malmöhus län och distriktsåklagaren i Landskrona. De har ju genom BT Kemi-skandalen fått erfarenheter av den hittillsvarande lagstiftningen och är, som jag uppfattat det, rätt tveksamma till om de nya lagarna blir särskilt mycket bättre. Socialdemokraterna har sedan länge drivit frågan om en "Lex BT Kemi". Innebörden av denna lag är väl känd i kanslihuset. Det är för mig närmast obegripligt att jordbruksministern, som säger sig vilja värna miljön, inte har nappat på det förslaget. Vad kan det vara för motiv som ligger bakom regeringens ovilja att genomföra den "Lex BT Kemi" som de socialdemokratiska ledamöterna föreslog i en reservation till miljöskyddsutredningens delbetänkande 1978? Det vore faktiskt intressant att få höra jordbruksministern redogöra för detta. Hur bra lagar vi än stiftar på miljöskyddets område så kommer vi att misslyckas om vi inte är beredda att satsa på en effektiv tillsyn och kontroll. Och när det gäller tillsyn och kontroll så ger regeringens propositioner inte särskilt mycket. Det borde jordbruksministern kunna erkänna.

När tillsyns- och kontrollfrågorna förs på tal, då formligen flyr jordbruksministern bort från problemen. I förslaget till ny miljöskyddslag överlåter han tillsynsfrågan till kommunerna utan att ge dem en enda ny resurs. Kommunerna får inte en enda krona i kompensation. Resultatet av en sådan åtgärd kan inte bli annat än en oförändrat dåligt fungerande miljötillsyn.

De lokala hälsovårdsnämnderna skulle naturligtvis kunna spela en viktig roll för den lokala miljötillsynen om de fick ordentliga resurser. Men det vill ju inte den borgerliga regeringen ge dem. Regeringens ekonomiska politik och ständiga dråpslag mot kommunernas ekonomi kan inte skapa någon god grund för en lokal miljövärdstillsyn med hälsovårdsnämnderna som bas. Jordbruksministern är naturligtvis fullt medveten om detta. Han bär därför ett stort ansvar om miljöpolitiken och miljötillsynen misslyckas.

Regeringen kommer inom kort, enligt vad jag har erfarit, att lägga förslag till ny hälsoskyddslag. Min fråga blir därför: Borde inte den kommunala miljötillsynen synkroniseras med den nya hälsoskyddslagen?

Socialdemokraterna i miljöskyddsutredningen har i syfte att förbättra tillsynen föreslagit ett organ kallat Svensk Miljökontroll. Detta organ skulle enligt förslaget tilldelas betydande arbetsuppgifter. Organet skulle ges möjligheter till bl. a. egen forsknings- och utvecklingsverksamhet och svara för den viktiga uppgiften att ta fram det faktamaterial som är ett nödvändigt

• underlag för myndighetsutövande inom tillsynsområdet. Det är allmänt känt att de borgerliga ledamöterna i miljöskyddsutredningen länge försökt förhålla tillskapandet av ett AB Svensk Miljökontroll. Man kan fråga varför. Jordbruksministern har kanske ett svar?

Samhällets kostnader för BT Kemi-skandalen har varit stora. Det påstås att den hittills kostat samhället bortåt 30 milj. kr. – kanske ännu mera. Det måste vara helt orimligt att enskilda skattebetalare och samhället skall stå för de kostnader som förorsakas genom vårdslös hantering av miljögifter. De som orsakar miljöskador borde också få betala vad en restaurering kostar. En särskild fond, som byggs upp med avgifter från de företag som omfattas av miljöskyddslagen, bör därför enligt min mening tillskapas. Är jordbruksministern beredd att ansluta sig till ett sådant förslag?

Till sist, herr talman, måste jag ta upp en mycket allvarlig fråga med jordbruksministern. Han har själv berört den i sitt skriftliga interpellations-svar.

Riksdagen beslutade 1975 om en förbättrad hantering av kemiskt avfall. Obligatorisk skyldighet infördes för företagen att lämna uppgifter om miljöfarligt avfall. Det skulle ske varje år. Den första deklARATIONEN genomfördes i enlighet med riksdagens beslut 1976.

Jordbruksministern har i sitt svar tvingats medge att någon deklARATIONSGENOMGÅNG inte genomförts vare sig 1977 eller 1979. Vidare har han bekräftat uppgiften att man inte avser att genomföra någon deklARATION för 1981 och 1982.

Svaret som jordbruksministern har givit är graverande i två avseenden: dels ur miljösynpunkt, naturligtvis, dels utifrån konstitutionella utgångspunkter. Jordbruksministern säger rent ut att han struntar i riksdagens beslut. Det är inte desto mindre anmärkningsvärt att han gör det medvetet. Som ledamot i riksdagens konstitutionsutskott måste jag säga att en sådan nonchalans mot riksdagen är häpnadsväckande.

Jordbruksministern säger också att deklARATIONERNA spelar en betydande roll för en ordentlig kontroll av var det miljöfarliga avfallet finns. Och det håller jag med honom om. Men då blir det också svårare att förstå varför han underlåter att följa riksdagens beslut. Jag väntar, herr talman, faktiskt med stort intresse på att få höra vad jordbruksministern har att anföra på denna punkt.

Anf. 7 JOHN JOHANSSON (s):

Herr talman! I jordbruksministerns svar på Kurt Ove Johanssons interpellation berörs även den inre miljön – arbetsmiljön – genom framhållande av de kraftiga resursförstärkningar som skett under det senaste decenniet. Det är riktigt, och det har varit en välbehövlig förbättring på området. Men det hade varit betydligt angelägnare att statsrådet hade berört sakfrågan, dvs. det som hände nere i Hököpinge, där det tydligen har förekommit kontaktsvårigheter mellan olika myndigheter. Företaget i fråga har ej haft någon större respekt för myndigheternas krav på åtgärder, utan först inte vidtagit några åtgärder alls och sedan, efter förnyade påstötningar,

vidtagit vissa åtgärder. Anser ni att detta förfarings sätt är tillfredsställande?

Herr talman! Jag skall här också något beröra de märkliga turer som förekommit i den aktuella frågan, som statsrådet undvikit att belysa. Det är otvivelaktigt så att den yttre miljön regleras av miljöskyddslagen och skall bevakas av länsstyrelse och hälsovårdsnämnd, medan den inre miljön, arbetsmiljön, sedan 1978 regleras av arbetsmiljölagen – dessförinnan reglerades den av arbetarskyddslagen – där yrkesinspektionen utövar tillsynen och där är skyddsombuden är en viktig faktor.

Förhållandena i det här aktuella fallet avslöjar att det tydligen har funnits – och tydligen finns – brist på samarbete i sådana frågor. Det är synnerligen anmärkningsvärt att två myndigheter som är så närstående ej har utvecklat ett samarbete, något som jag trodde att statsrådet med hänsyn till interpellationen skulle belysa i sitt svar. Men så blev det inte.

Enligt uppgift har följande hänt: Den 9 mars 1970 inlämnades av företaget en dispensansökan, som beviljades. År 1981 stoppades företaget. Däremellan hade flera besök gjorts av länsstyrelsens representanter, men först i mars 1978 kopplades yrkesinspektionen in. Är inte detta ett märkligt förhållande? Hälsovårdsnämnden i Vällinge kommun underrättades först 1977 – samma märkliga förhållande.

Tycker statsrådet inte att det är anmärkningsvärt att de som skall granska skyddet för de anställda kopplas in först åtta år senare och den som har den kommunala bevakningen sju år senare? Borde inte alltid ett obligatoriskt samråd ske mellan dessa organ i sådana här fall? Är statsrådet beredd att vidta åtgärder så att samrådet kommer att fungera, eller anser ni att det har varit tillfredsställande i det här fallet?

I februari 1976 översände ett regionalt skyddsombud anmärkningar mot företaget till yrkesinspektionen, vilket ledde till ett besök i mars 1978, dvs. två år senare. Detta medförde sex anmärkningar, som företaget mer eller mindre struntat i trots nya påtryckningar.

Tycker statsrådet att yrkesinspektionens resurser är tillräckliga, såsom det antytts i svaret, när det går två år innan det blir besök efter anmärkningar från ett skyddsombud? Anser ni att utnyttjande av straffpåföljd i det här fallet borde ha tillgripits?

Det är också beklagansvärt att de anställda i företaget, vilka varit ovetande, i pressen kallas giftdumpare, på grund av att myndigheterna inte har samarbetat och att det inte fungerat kontrollmässigt. Anser statsrådet det var riktigt?

Anf. 8 GRETHE LUNDBLAD (s):

Herr talman! Jag har begärt ordet i denna debatt därför att den på ett instruktivt sätt anknuter till gårdagens debatt här i kammaren angående avfallshanteringen i stort. I jordbruksministerns svar på Kurt Ove Johanssons interpellation sägs bl. a. att jordbruksministern tycker att tillsynsmyndigheterna gör ett bra arbete med hänsyn till de befintliga resurserna men att arbetet med tillsynen borde effektiviseras. Han hänvisar till att den nya

miljöskyddslagen skulle ge hälsovårdsmyndigheterna möjlighet att ta ansvar för tillsynen. Då skulle jag vilja säga till jordbruksministern att det inte blir någon bättre tillsyn därför att en annan myndighet tar över verksamheten, om resurserna inte blir större. F. n. håller ju regeringen på med att på alla de sätt ta ifrån kommunerna ekonomiska resurser. Det är alltså föga hopp om att det skall bli bättre på detta sätt.

Jag tror att det många gånger behövs mycket bättre samarbete mellan stat, kommun och regionala myndigheter för att vi skall få en bättre ordning på miljöområdet.

Det som ligger bakom hela problemet är att vi i landet som sådant har alldeles för dåliga resurser att omhänderta miljöfarligt avfall. Så det hjälper kanske inte så mycket att man hänvisar till att hälsovårdsnämnderna skall ta över. I debatten i går sade vi bl. a. att vi tycker att jordbruksministern måste ta ett initiativ till överläggningar med Kommunförbundet och med kommunerna för att med dem diskutera hur de skall kunna klara sitt utvidgade renhållningsmonopol när det gäller det miljöfarliga avfallet. Man bör vidare stimulera till ytterligare insamlingsstationer på olika håll i landet, så att inte olika företag, på grund av att de befinner sig i en situation där de inte kan bli av med sitt avfall, tycker att det går lika bra att gräva ned det eller att stoppa undan det i ett mörkt rum, kanske – som i Hököpingefallet – bakom en vägg till ett lunchrum för de anställda. Det är faktiskt upprörande förhållanden, och det kan inte få fortsätta. Mot denna bakgrund skulle jag också vilja säga till jordbruksministern att vi inte bara kan tro att det skall bli bättre därför att vi överflyttar tillsynen från den ena till den andra.

1977 var jordbruksministern med på FN:s vattenvårdskonferens, där man bl. a. berörde i-ländernas förstöring av grundvattnet genom förorenade utsläpp. Då lovade vi faktiskt att aktivt ta itu med sådana här frågor. Man skulle vilja fråga när man ser ett sådant här ärende: Hur många gifttunnor skall behöva döljas i jorden eller i mörka rum innan det händer någonting? Vad man frågar sig runt omkring är: Vad skall man göra med det miljöfarliga avfallet? Det är ju bara ca en tredjedel av landets kommuner som i dag har uppsamlingsanläggningar.

Den uppmaning som jag skulle vilja rikta till jordbruksministern med anledning av det aktuella upprörande fallet är faktiskt: Skärp tonen i fråga om miljövårdsarbetet! Gå inte ut och säg att vi inte har råd med miljövård! Man kan fråga sig: Hur långt måste dispensförfarandet gå med hänsyn till de statliga åtgärderna och det bristande samarbetet med kommunerna? Om vi ser på vad länsstyrelsen har gjort i detta fall, så kan vi konstatera att det gång på gång varit fråga om nya dispenser, nya besiktningar och nya brister. Hur länge skall det pågå?

Jag tror att det på sikt blir mycket dyrare om vi inte gör någonting i miljövårdsarbetet nu. Vi måste ju ta hand om de drabbade tills deras lidande är slut. Det blir mycket dyrare och mycket mera kännbart för samhället att vänta med åtgärder i stället för att göra mycket mera aktiva insatser än vad som hittills varit fallet när det gäller det miljöfarliga avfallet.

*Om förbättrat
miljöskydd*

Anf. 9 Jordbruksministern ANDERS DAHLGREN:

Herr talman! Jag tänker inte ge mig in i ett gräl här med Kurt Ove Johansson. De frågor han tar upp kommer riksdagen nämligen inom de allra närmaste veckorna att diskutera i anslutning till behandlingen av regeringens proposition om förändringar i miljöskyddslagen. Det skulle vara oriktigt mot riksdagen och framför allt mot utskottet att föra den stora debatten i dag. Den skall vi föra när utskottet lagt fram sitt betänkande.

Jag skulle ändå vilja säga till Kurt Ove Johansson att det kanske finns skäl för honom att tala med litet mindre bokstäver när han angriper mig och regeringen för passivitet etc. Jag kommer väl ihåg hur det var när fallet med BT Kemi AB i Teckomatorp diskuterades en gång för rätt länge sedan i riksdagen. Då försvarade partikamrater till Kurt Ove Johansson företagets verksamhet där. Det talades lyriskt om att man på ort och ställe hade sett svalorna bygga bo under takåsen på fabriken. Det kunde således inte vara någon farlig verksamhet som där bedrevs, menade man. Den dåvarande regeringen gjorde inte heller något. Ett antal år därefter var miljöskandalen en verklighet.

På den direkta frågan om jag anser att länsstyrelsens beslut skall ligga fast vill jag svara att det vore oriktigt av mig att göra uttalanden i ärendet innan regeringen formellt har tagit ställning till detta. Ärendet har helt nyligen kommit in till jordbruksdepartementet. Men jag kan ändå säga att det skall mycket till för att någon förändring i länsstyrelsens beslut skall ske.

När det gäller deklARATIONERNA vill jag säga att sådana inte görs för sin egen skull, utan därför att man med ledning därav skall kunna dra slutsatser och göra värderingar till nytta för hela miljövårdsarbetet. Det är ju inte särskilt meningsfullt att göra deklARATIONER som sedan används som någon sorts kuliss att gömma sig bakom. Det är fel att tro att bara därför att deklARATIONERNA har gjorts så är all rättfärdighet uppnådd – så är det ju inte. Det viktiga är att deklARATIONERNA ger en rättvis och god bild av det som de är avsedda att avspegla. Kommunerna har faktiskt anmält stor tveksamhet inför en ny deklARATIONEROMGÅNG, och naturvårdsverket hemställer om att få slippa en sådan. Även om deklARATIONER skulle göras varje år, varje månad, ja, varje dag, så skulle vi ändå inte kunna komma till rätta med de människor i samhället som har brottsliga avsikter.

Vad ni pekar på i det här fallet är ju det lilla fåtal som inte är beredda att följa de lagar vi har, utan gör sig skyldiga till rent brottsliga handlingar. Och dem kommer vi inte åt med aldrig så många deklARATIONER. Jag får väl avvakta hotet i Kurt Ove Johanssons framställning, där han säger att det här skall minsann konstitutionsutskottet ta itu med. Ja, är det konstitutionsutskottets uppgift så har jag bara att vänta på konstitutionsutskottets dom. Hotet är ju redan uttalat.

När det gäller resursfrågorna, som Grethe Lundblad tog upp, är det så att jag i den miljöskyddslag som vi snart skall diskutera här i kammaren har föreslagit att tillsynen skall läggas mer på det lokala planet. Jag anser nämligen att sådana här beslut skall ligga så nära människorna som det över huvud taget är möjligt, eftersom de berör dem i mycket hög grad. Det är

riktigt att regeringen inte har ställt några nya pengar till kommunernas förfogande för detta ändamål. I dagsläget är det ju fråga om en frivillig uppgift, och det är klart att hälsovårdsnämnderna har goda möjligheter att prioritera en del av sitt nuvarande arbete till förmån för tillsynen enligt miljöskyddslagen.

Regeringens förslag på denna punkt är vidare så utformat att kommunerna kan begränsa den tillsynsuppgift, som hälsovårdsnämnden skall ta ansvaret för, till en omfattning som är anpassad till befintliga resurser. Regionalt har länsstyrelserna fått ökade resurser i anslutning till den nya miljöskyddslagstiftningen, och centralt har även naturvårdsverket fått det. När vi fått ett avgiftssystem, som förvisso inte är enkelt att utforma men som jag hoppas att vi skall få, har ju kommunerna möjlighet att ta ut de kostnader som förorsakas kommunerna för tillsynen. Jag hoppas att vi skall kunna nå enighet om att det är kommunerna som är bäst lämpade att lokalt ha hand om tillsynen.

Sedan tog Grethe Lundblad upp den kanske väsentligaste frågan av alla, nämligen den om hur vi tar hand om och förstör det miljöfarliga avfallet. Jag beklagar att det har tagit så lång tid att få fram ett beslut om den centrala destruktionsanläggning som SAKAB skall bygga. Det var ju redan 1975 som riksdagen fattade beslutet, men alla som har följt ärendet vet hur ytterligt besvärligt det har varit att hitta en lämplig lokalisering. Alla vet också hur besvärligt det har varit med praktiskt taget alla kommuner. Så snart SAKAB velat ha lagringsplatser har det bildats lokala opinionsgrupper, som kommunpolitikerna har böjt sig för. Jag tror att det här är en fråga som vi alla måste diskutera på allvar. Menar ni – och jag tror att ni som har yttrat er här i dag gör det – att detta är en stor fråga, vilket jag anser, då måste vi naturligtvis också ha politiskt mod att kommunalt, regionalt och centralt fatta beslut som av grupper kan uppfattas som kontroversiella och politiskt besvärande. Vi kan aldrig driva miljöarbetet på ett riktigt sätt, om vi inte visar det politiska modet.

Jag vill gärna säga att jag personligen känner en styrka i och tacksamhet över att de politiska partierna, som jag uppfattar det, står bakom beslutet om förläggningen av den centrala avfallsanläggningen. Jag har inte på riksplaneln mött någon kritik för det beslutet, och det känner jag som en styrka. Det vore bra om man också kunde uppträda så lokalt, i kommunerna. Då skulle det här arbetet gå mycket snabbare.

Anf. 10 KURT OVE JOHANSSON (s):

Herr talman! Jordbruksministern säger att han ogärna vill diskutera de frågor som jag har tagit upp, med hänsyn till att propositioner har lagts på riksdagens bord och att vi så småningom, när ärendena kommer tillbaka från utskotten, skall ha en omfattande debatt – och det hoppas jag – om detta här i riksdagen.

Så långt är det naturligtvis rätt, att propositioner föreligger och att utskottbehandling pågår. Men nog är det ganska egendomligt, när statsrådet ändå har lämnat ifrån sig propositioner och tagit ställning i de frågor som jag

*Om förbättrat
miljöskydd*

har berört, att han inte skulle vara beredd att diskutera huvudinnehållet i propositionerna. Det är en tillfällighet att min interpellation har sammanfallit med de här propositionerna. Det som föranledde min interpellation var vad som hände i Hököpinge. Och diskuterar man Hököpinge lär det vara mycket svårt att inte diskutera de teman och synpunkter som har framförts i propositionerna. Därför tycker jag att det är litet underligt att jordbruksministern vill smita undan debatten nu bara därför att riksdagen vid en senare tidpunkt kommer att behandla frågorna.

När det sedan gäller den konstitutionella delen skall jag inte göra mycket mer väsen av den. Jag bara erinrar om att andra statsråd – när de har varit här i samband med dechargedebatter och när de i andra sammanhang blivit anklagade för att ha brutit mot riksdagens beslut – hela tiden hävdade att det som de har gjort som statsråd alltid har stått i överensstämmelse med riksdagens beslut. Men herr Dahlgren gör alltså motsatsen. Han går ut och säger klart och tydligt i sitt skriftliga svar att han har brutit mot riksdagens beslut. Alla statsråd måste ju veta att det är en allvarlig sak att inte följa riksdagens beslut. Vad som kommer att bli följden av detta får vi ta upp vid ett annat tillfälle.

Sedan kommer då statsrådet in på bl. a. SAKAB och talar om nödvändigheten av att ha politiskt mod. Det är precis vad jag under mycket lång tid har försökt efterlysa hos nuvarande regering – det politiska mod som herr Dahlgren talar om. Som jag sade redan i mitt inledningsanförande har regeringens passivitet i miljövärdspolitiken blivit kostsam för samhället, och den av SAKAB planerade behandlingsanläggningen är ett utmärkt exempel på detta.

Först i januari har regeringen visat modet att samla sig till ett beslut i lokaliseringsfrågan, men i själva verket har regeringens dragande i långbänk och oförmåga att komma i gång med att bygga en central behandlingsanläggning kraftigt ökat kostnaderna för samhället. Kostnadsstegringen från november 1977 till mars i år beräknas vara nära 100 milj. kr. En mer handlingskraftig regering hade kunnat bespara samhället åtskilliga miljoner. Det hade t. o. m. kunnat bli pengar över för en önskad satsning på tillsynspersonal både i kommuner och i länsstyrelser. Kommunerna hade kanske kunnat få de 35 miljoner som de – när den här frågan på sin tid diskuterades mellan Kommunförbundet och staten – sade sig behöva för att tillsätta de nödvändiga tjänsterna vid de lokala hälsovårdsnämnderna. Kommunerna begärde då 180 tjänster och ville att staten skulle betala 35 milj. kr. – i och för sig, som jag ser det, inget orimligt krav.

Hade man inte dragit SAKAB-frågan i långbänk hade man kanske t. o. m. fått litet pengar över att satsa på de här sakerna. Det hade t. o. m. kunnat bli tillräckligt med pengar för att satsa litet mer på länsstyrelserna.

Anders Dahlgren tycker att han är storslagen när han ger länsstyrelserna 15 nya tjänster på naturvårdsenheterna. Vi har 24 länsstyrelser. Skall man fördela de här tjänsterna solidariskt över hela linjen, kommer de inte att räckas ens till en ny tjänst i varje länsstyrelse. Det är alltså inte några storslagna åtgärder jordbruksministern föreslår på det här området.

Naturvårdsenheten vid länsstyrelsen i Malmöhus län – jag hoppas att statsrådet lägger detta på minnet – har, tror jag, tio handläggare för miljöskyddsärenden. De har, om jag minns rätt, ungefär 1 000 anläggningar att bevaka enligt miljöskyddslagen. Utöver detta har de många andra uppgifter. Man inser lätt att dessa tio handläggare har en omöjlig uppgift. Jag hoppas alltså att jordbruksministern beaktar detta när de nya tjänsterna i sinom tid skall fördelas.

Anf. 11 JOHN JOHANSSON (s):

Herr talman! Jag bevärdigades inte med något svar av jordbruksministern på mina frågor. Jag får väl då göra konstaterandet att han anser att det har fungerat tillfredsställande i Hököpinge och att samrådet fungerar väl. Jordbruksministern tycker tydligen också att straffet för företag som inte fullföljer ålägganden inte skall tas ut. Eftersom han inte svarade anser han väl också att det var rätt att kalla de anställda i Hököpinge för giftdumpare.

Anf. 12 GRETHE LUNDBLAD (s):

Herr talman! Redan 1975 fick vi en lagstiftning om hur man skulle hantera det miljöfarliga avfallet. Enligt den skall producenten ha det primära ansvaret. Men samhället måste också skapa möjligheter att på ett säkert sätt ta hand om avfallet. Jag tror inte vi kan dölja problemen bakom diskussion om deklARATIONERNA – det är viktigt att vi vet hur mycket miljöfarligt avfall det finns och var det finns.

Vi vet att Plateline fick upprepade dispenser med bestämda villkor, men att företaget ändå bröt mot dem. Man hanterade bl. a. 125 kg cyanid som man inte hade rätt att hantera. Det leder till slutsatsen att vi måste försöka lösa problemet vad vi skall göra med det miljöfarliga avfallet.

Vi socialdemokrater hälsar med stor tillfredsställelse att det har fattats ett beslut om en central anläggning för omhändertagande av miljöfarligt avfall. Men vi är fortfarande väldigt osäkra på hur det kan samlas in och transporteras från kommun till regional anläggning och vidare till den centrala anläggningen. Därför finns det också fortfarande mycken oro ute bland människorna.

Att man lokalt ute i kommunerna demonstrerar med skräckblandade paroller beror bl. a. på att människorna ute i kommunerna känner en mycket stor maktlöshet med tanke på de katastrofer som inträffar. Vi får inte underkänna den oro som finns bland människorna. Vi måste se till att tryggheten på detta område ökar. Därför skulle jag vilja fråga jordbruksministern: Har jordbruksministern haft överläggningar med Kommunförbundet i frågorna om lagring av det miljöfarliga avfallet och transport från kommunerna till regionala stationer och vidare till en central behandlingsanläggning?

Jag tror nämligen att det är farligt för människornas oro om den ansvarige miljöministern säger – som han vid något tillfälle gjort – att man inte har råd att ställa hårda miljökrav.

Jag tror tvärtom att det är mycket viktigt att jordbruksministern utåt visar

att han tar nya initiativ och att han skärper tonen mot dem som kanske tar litet lätt på dessa frågor – och inte försöker vara ursäktande. Det är mycket allvarligt när stora mängder farligt gift göms bakom väggar, i skorstensstockar, tunnlar och på olika sätt.

Vi vet faktiskt inte hur det kommer att se ut med dricksvattnets kvalitet i Skåne i framtiden. Det är en fråga som både hälsovårdare och miljövårdare och framför allt landets miljöminister borde ta mycket allvarligt på.

Anf. 13 Jordbruksministern ANDERS DAHLGREN:

Herr talman! Jag vill säga till John Johnsson i Blentarp att jag svarade på frågan hur jag såg på länsstyrelsens överklagande. Beträffande den andra frågan, om samråd, menar jag att myndigheterna själva bäst avgör vilket behov av samråd de har. Det är så det skall fungera – att vi inte skall behöva gripa in centralt med pekpinna. Huruvida det skall vara ett samråd måste bedömas av de ansvariga myndigheterna.

Påståendet om att de anställda har kallats giftdumpare har jag inte hört förrän i dag – det är väl som vanligt en massmedieuppgift. Jag vill bara betona att det naturligtvis inte är de anställda som har ansvaret, utan att det är företaget som är formellt ansvarigt för vad som har hänt.

Till Grethe Lundblad vill jag säga: Jag har inte uppfattat att det hon tar upp – hur man skall klara transporter från kommunerna till regionala stationer och därifrån till en central anläggning – egentligen är något problem ännu. De uppgifter som jag har fått säger att SAKAB klarar detta än så länge. Men jag har också sagt i tilläggsproposition att jag är beredd att ge SAKAB hjälp om man behöver gå vidare och utveckla den här biten.

Man skall komma ihåg att avsaknaden av den centrala anläggningen tyvärr har gjort att det hela har stannat upp. Jag hoppas nu att vi skall kunna bygga anläggningen snabbt, att den skall komma i drift och att vi får i gång verksamheten så som det har avsetts. Då är det en stor framgång.

4 § Föredrogs och hänvisades

Propositionerna

1980/81:163 till finansutskottet

1980/81:174 till kulturutskottet

5 § Föredrogs och hänvisades

Motionerna

1980/81:2099 till utrikesutskottet

1980/81:2100 och 2101 till näringsutskottet

6 § Föredrogs och bifölls

Interpellationsframställningarna 1980/81:122–124

7 § På hemställan av talmannen beslöt kammaren kl. 09.59 att ajournera sina förhandlingar till kl. 14.00, då de till dagens bordläggning anmälda utskottsbetänkandena väntades föreligga.

8 § Kammarrens förhandlingar återupptogs kl. 14.00.

Nr 105

Fredagen den
27 mars 1981

9 § Anmäldes och bordlades

Proposition

1980/81:167 om villkoren för lönsparande på vinstsparkonto

10 § Anmäldes och bordlades

Konstitutionsutskottets betänkande

1980/81:21 om riksdagens arbetsformer

Finansutskottets betänkanden

1980/81:24 om vissa anslag för budgetåret 1981/82 inom ekonomidepartementets verksamhetsområde (prop. 1980/81:100)

1980/81:25 om riksdagens revisorers verksamhetsberättelse för år 1980 (redog. 1980/81:2)

1980/81:26 om anslag för budgetåret 1981/82 till riksdagens revisorer och deras kansli (prop. 1980/81:100)

Skatteutskottets betänkande

1980/81:25 om ändrade regler för den skattemässiga behandlingen av inventarier, fastigheter och pågående arbeten, m. m. (prop. 1980/81:68)

Justitieutskottets betänkanden

1980/81:24 om polisens uppgifter, utbildning och organisation m. m. (prop. 1980/81:13)

1980/81:25 om interneringspåföljdens avskaffande och straffet för grovt narkotikabrott m. m. (prop. 1980/81:76)

Lagutskottets betänkande

1980/81:11 om dödsbodelägarans ansvar för den dödes skulder m. m. (prop. 1980/81:48)

Socialförsäkringsutskottets betänkanden

1980/81:20 om föräldraförsäkringen (prop. 1980/81:100)

1980/81:21 om anslag till folkpensioner m. m. (prop. 1980/81:100)

Socialutskottets betänkanden

1980/81:19 om anslag m. m. inom socialdepartementets verksamhetsområde såvitt avser hälso- och sjukvård m. m. (prop. 1980/81:100)

1980/81:20 om anslag m. m. inom socialdepartementets verksamhetsområde såvitt avser alkoholpolitik och missbrukarvård (prop. 1980/81:100)

1980/81:21 om anslag m. m. inom socialdepartementets verksamhetsområde såvitt avser ungdomsvård m. m. (prop. 1980/81:100)

1980/81:22 om lag om radioaktiva läkemedel m. m. (prop. 1980/81:74)

1980/81:23 om hälso- och sjukvården i krig m. m. (prop. 1980/81:57)

Nr 105

Fredagen den
27 mars 1981

*Meddelande om
fråga*

11 § Meddelande om fråga

Meddelades att följande fråga framställdes

den 27 mars

1980/81:351 av *Kurt Hugosson* (s) till jordbruksministern om ökad avskjutning av älg:

Omkring 40 % av alla trafikolyckor som rapporteras till polisen är viltolyckor och då huvudsakligen kollisioner mellan bil och älg. Sedan mitten av 1970-talet har viltolyckorna ökat mycket kraftigt. År 1975 utgjorde de 17 %, 1977 25 %, 1979 35 % och förra året 39 % av alla olyckor. Årligen dödas 10–15 människor och ca 500 skadas i viltolyckor.

Älgolyckorna är alltså ett av våra största trafiksäkerhetsproblem, och orsaken till att det blivit så är den snabba ökningen av älgstammen, som nu beräknas uppgå till 400 000 djur. Enda botemedlet som radikalt minskar trafikolyckor förorsakade av viltet är att öka den årliga avskjutningen av älg.

Årligen fastställer länsstyrelserna de avskjutningskvoter som skall tillåtas i resp. län. Det synes därför angeläget att nu vidta åtgärder för att kraftigt öka avskjutningen innevarande år.

Med hänvisning till vad jag anförvt vill jag ställa följande fråga till jordbruksministern:

Kommer jordbruksministern att vidta några åtgärder för att kraftigt öka avskjutningen av älg under innevarande år?

12 § Kammaren åtskildes kl. 14.01.

In fidem

BENGT TÖRNELL

/Solveig Gemert